

מסורת הש"ס

(א) מדות פ"ג מ"ו.
(ב) גירסת המשנה מלת וכן
נבחר ערך מל וי"ג, (ג) גי'
יפ"ד רב חמל' (ד) לקמן
(ה) פ"ג, (ו) סוכה ב',
(ז) יב"ב ד"ו, (ח) פס"ח,
מחמ"ח, (ט) פס"ח, (י) לא.

הנהגות הב"ח

(א) גמ' מ"א לאו משום
היכרה: (ב) שם בנתי
למה להו' לרמב"א: (ג) שם
לדאח' מיט' אי משום:
(ד) רש"י ד"ה קני' כמין
קני' עופות:

גליון הש"ס

גמ' סוכה ר"חיד רש"י
אנפשיה' עין לקמן י"ח
ע"ה ונכרי' ד"ה נור
הרמ"ס:

מוסף רש"י

קורה טעמא מאי
משום היכרה: קורה
שקטו חמסין למני
משום היכר בעלמא הוא,
ללא לית למשכר שות
הרמ"ס (ק"פ ה' א.) למען
ידעו דורותיכם, עשה
סוכה שיטתה כמלת לך,
דמכיו דעו כי נכנסות
הסוכות, ימי ליל, הכי
כרס לית, ודע"ה דלון וילא
מדי' משום דהיקף עני
נכח, וכו' דרשני' עני
לרמ"ס (סוכה ב' א.) דלא
שילטא ביה עניא, שאני
והלא א"ה הפקר, וסוכה
היה סכך כשהוא נשאר,
קורה דבי שותפי לא
חמיסא ולא קריא.
שזה שוקק ע"ה (ג' ב')
כ"ד.

רבינו חננאל

צורת הפתח והוא קנה
מימן קנה כמין (קנה) על
גביהו, ופרקי' שמועה זו
דרכנו לית לה פסחיהו של
היכל מן קני' לה רבנן רב,
האי היל' רב' לרב' והיה
אנוניא חריב' ברי ואצ"ה
שיש שם צורת הפתח
צריך למעט צורות פתח
לא חמתי.

חב' אקשין לביעו
אמלחא כי היכל, כדרכן
בפס' מרות חס
אמלחאות (הן) כי מילה
היה על גבן כ"ו, פ"י
אמלחאות קורות לאחיות
הקיר, כגון וטור כדורות
אדוק, ובלשונא דרבנן
לפס"ח בוינא, מילה שם
האילן, ופירושו נקראין
מילין, כדנרסין אין כי
מילין ע"ג מילין, והשנה
של מילה טועה הוא.
דחזין הא דגני' (המל')
[חמסין] אמלחאות של
מילה היה על גבן, באולם
היה וכל אחת יתירה על
חברתה. ואמרין דילכא
בנתיא היכל כחבתיא אולם
הוא, אלאה אמר רב
הקורה אם רחבה ארבעה
אע"פ שאינה בריאה, ואם
ל"ה שם לא אמלחא אין
צריך למעט, לא חמתי
אמלחא דהא נוכח היכל
לא היה יותר מכ' ואצ"ה
דהוא ליה אמלחא.
ואמרין ופיר' רב יוסף
אמלחא לא רב אמתי.

מתניא היא וחמא בריה דרבה בר אבוח קני' לה, ואי אמרת כי כן וכן כך קשיא לרב, אמר לך רב וזה תניא מחמתי, והניא
מכיו עשכבה מכ' אמה ויתר מפתחו של היכל יפסע, אלא מאי אתא לך למיכר תניא ופליגי אהר"י, לירי' נמי תניא היא
ופליגי אהר"י, ונאם דאמר כי האי תנא, דחזין ואמרין, בלא רב מתניא לא פליגי אהר"י, קורה לרבנן משום היכר היא, ואי

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין ג.

ג.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.

מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

עין נושט
בר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות בית
ההיכל ה"ל ח' פתח
עין קמא:
ז ב מ"י פ"ד מהלכות
שבת הלכה ע"ו ט"ז ע"ה
ח"ה פ"ד שם פ"ד ט'
ח"ה ג' ד מ"י שם ט'
ו פ"ד מהלכות סוכה
הלכה י"ג פתח עין מ'
ט"ז ע"ה ח"ה שם פ"ד
חלל ע"ה א:

תורה אור השלם

ל. למען ידעו דורותיכם
כי נכנסת דורשתי את
בני ישראל בדבראי
אותם מארץ מצרים אני
אלהיהם.
ויקרא כג טג

רב ניסים גאון

התנ' ה' מלשונות ו'ו על
גבי' עיקר זו המשה
בספכת מרות פסוק ג'
פחתו של אולם כהני
ארבעים אמה ורחבו כ'
אמה, וחמס' מלשונות
שלישית היה על גביה,
החתונה עומדת על
הפתח אמה.

רבינו חננאל (המשך)

איכא אמלחא אין לך
היכר גדול מזו, והאי דתני
פחתו של היכל, פסוק
בעלמא הוא, עד עשרים
כי היכי דלא ליחלול לך,
ואמרין ורב נחמן בר
יצחק אי' סכר לה להא
דרבה דאמר למען ידעו
דורותיכם כי נכנסת
הושבתי וגו', עד כי אמה
אדם יודע שדר בעל סוכה
וכו', באי' לפרש טעמא
דחא מתניא דתני אס' יש
אמלחא אפילו למעלה
מכ' אמה אין צריך למעט.
ומאי אמלחא חמתי בריה
בר אבוח אי' קני', פ"י קורה
ועליה כמין קני' עומדת
לקור עליה, כעין הא
דכריב קני' חמתי אמי
החיה, כמערבא אמתי
פסקא דאדא, פ"י לוח
אור רחבה ד' טפחים,
דנרסין בירושלמי בעינין
אכסופה, אבל אס' יש שם
דחב' ד' אסורה, א"ל והוא
אמלחא אילי מלחא
שמה אינה מחתה כלל,
ומלחא זו שפחתה אל
ספי' דחבא אלא ספי'
חשיבותא, וכל העובר
נותן עינו עליה פסול
חשיבותא, וכי' קני'
(שפשוטין)
ליכרי' הכל, כי פליגי
בפסיקא דאדא, כך סוגיא
רשומה זו, מקצת קורה
מתוך כ' מקצת מתוך כ'
מכ' סך מקצת מתוך כ'
ומקצת למעלה מכ', אמר
רבא בסוכה פסולה, ואמר
אמאי אמרת במבוי כשר,
דחזין לה לקורה כמאן
דקלישא, וההוא רשדא
למעלה מכ' כמאן דליתא
דמי, אי קלשת לה למצאח
קורה זו נישלת ברוח, אלא
רואין אותה כאילו היא
שפיר של מחבת, שהיא
חוקה וכבהה וראויה לקבל
אורח עליה, בסוכה נמי
נימא דחזין להאי סך
כמאן דקלישא, ואצ"ה
בחקיקה קיימי וצילתה
מבוכה מחמתה היא

ורב נחמן בר יצחק אי' סבירא אי'ה הא דרבה ב'ו, לרנה גופיה
הוא מלי' למיפדך דאית ליה כפרקין (ד' י"ב): דקורה משום
היכרה אלא משום דרב נחמן מפרש כהניא דפליגי בהיכר פריך למה
להו לאפלוגי כתרמי: אי' קלשת הוי' לא חמתי מרובה מצילתה.
מפרי' ר"י חמתי מרובה מצילתה ע"י
שיגא הרוח ויפזר עד שפחא חמתי
מרובה מצילתה דלא ע"י קלישה
לחודה תהא חמתי מרובה היכי
מכשרי' לה גלישנא כתרמא הא אין
סך פסול מנערך כהני סך כשר
דלמרי' נכוסה (ד' ט'): גני העושה
סוכתו חמתי האילן וקשיא דלמרי'
פסק קמא דסוכה (ד' ד'), היכה
גבוהה מכ' אמה והולין וירידין מתוך
כ' אס' צילתה מרובה מחמתי כשרה
אס' לאו פסולה ואמתי' כשרה והלא
אי קלשת ליה יפלו והולין למטה
ולגישנא כתרמא דכח' אמי שפיר
ולרנא מפרחיה נמי דמפרש משום
דסוכה דייחיד היא ולא מידבר אמי
שפיר דגני הולין איכא למימר
דירידין הרבה למטה דליכא למיגזר
מידי אכל לריניא קשה דמשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כ' ו"ל דהתם מיירי שם
הרבה הולין שכולין להקטין בקל
על די' סמיכה ועוד נוכל להלך הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתי מרובה
ע"י קלישה לחוד ומנערך לכך
למעלה מכ' ולגישנא כתרמא דלא'ה
חשיב כל כך סך פסול האילן והוי
סך כשר אס' היה למטה מכ' אכל
קשה דגני הולין אמתי' ואס' לאו פסול
ולגישנא כתרמא דהכל כמשריין
אפילו חמתי מרובה מצילתה מיחו
לגישנא קמא ניחא אי נמי גני הולין
יש לפסול יותר האילן והאילן
עליונים והתחתונים זה בזה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבא במבוי
פסול, ל"ג רב דר' יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ'.

